

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Opera misericordiæ perfectissimo modo à Deipara Christo exhibita, n. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

De potuit: Infirmum per Infantiam, & jacentem non solum visitavit, sed etiam balneando, fovendo, leniendo, gestando frequentavit, ut merito de ea dicatur, Martha satagebat circa frequens ministerium: Comprehensio, & crucifixe quasi in carcere posito assuit, sicut scriptum est, Stabat juxta crucem Iesu mater eius. hæc Anselmus.

Idem expendit sanctus Bernardinus Senensis tomo secundo, sermone 51. articulo tertio, cap. 3. Quod si potus aquæ frigidæ datus in Christi nomine mercede sua non carebit, & qui recipit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet, quæ merces manebat Virginem toties ex suis uberibus, & postea ex suo labore potum dantem non tantum in nomine Christi, sed ipsi Christo, & recipientem Dominum Prophetarum?

OPERA MISERICORDIÆ PERFECTISSIMO modo à Deipara Christo exhibitæ.

8 Cæterum, ut eximiam Deiparæ mercedem, quam ex hisce misericordiæ operibus in Christum impensis est consecuta magis intelligamus, illud animaduertere oportet, in operibus misericordiæ ex quadruplici capite unum posse alteri præstare, modo cætera sint paria. Primò, si illud ex majori charitate proficiscatur, omne enim, quod datur, ex Gregorio lib. 22. moralium cap. 12. ex dantis mente pensatur. Secundo, si opus illud in aliquem egenum magis dignum impendatur. Hinc fit, ut D. Thomas in 4. distinct. 15. quæst. 2. artic. 6. quæstioncula 3. velit eleemosynam, cæteris paribus, magis faciendam esse melioribus. & Caietanus in 2. p. quæst. 32. artic. 3. Nisi indigentia, inquit, sit multo major in uno, quam in alio, melius esse dare minus indigenti justo, quam magis indigenti peccatori: & similiter minus indigenti meliori, quam magis indigenti minus bono: quoniam licet in magis indigenti sit major materia misericordiæ, in bono tamen, & meliori est major materia charitatis, quia est major virtus. hæc Caietanus. Et sanè eleemosynam magis erogandam viris bonis, quam peccatoribus fuscè probat Hieronymus libro contra Vigilantium in fine; & Epistola 150. ad Hedibiam quæst. prima. Idem quoque asserit sanctus Augustinus in

Psal. 102. Tertio, illud misericordiæ opus alteri præcellit, in quo plus pecuniæ, vel plus utilitatis in egenum conferitur. Quarto, denique illud opus præfertur, quod non tantum ex eo, quod nobis superest, juxta id, quod Luc. 11. præcipitur; verum etiam ex eo, quod nobis est necessarium, tribuitur: ideoque Luc. 21. Christus Dominus viduam illam pauperculam in Gazophylacium mittentem æra minuta duo plus, quam omnes misisse affirmavit, quamvis ex Marco capit. duodecimo, multi diuites multa in illud jactassent: Nam omnes hi (inquit Dominus) ex abundantis sibi miserunt in munera Dei, hæc autem ex eo, quod deest illi, omnem victum suum, quem habuit misit. At vero Deipara sanctissima (ut in præsentia summa charitate præstitit dum filium suum nostrum pretium cibum, & præmium de suis castis visceribus protulit) certè misericordiæ opera, quæ in Christum eam contulit supra commemorauimus, ex hoc etiam quadruplici capite illam præcunctis perfectissimo modo exhibuisse certum est.

9 Primò enim Deipara ex summa charitate ea faciebat; cuius ratio in promptu est, quia nimirum supra omnes in gratia, & charitate incomparabiliter eminebat, & præterea ex toto conatu, quemadmodum capite sexto dixi, operabatur: quin etiam superaddito incenso orationis, cui erat impensè addicta, ea omnia Deo magis grata reddebat; Oratio enim operum nostrorum holocausto, quo fit Deo magis acceptum, adjungi debet; propterea enim Leuit. 2. Thus orationis Symbolum in sacrificio adhiberi jubetur, quare Deipara illud Psal. 65. meritò usurpare poterat: *Holocausta medullata offeram tibi cum incenso aratum*; hoc est, operum holocausta cum incenso orationis, non externa tantum specie offeram, sed medullata; ex intimis nimirum voluntatis præcordiis, & ex ingenti charitatis affectu, quæ veluti medulla inter ossa latens, diuino palato suavissima est, ab aspidissima: Nam & propterea respexit Deus ad Abel: & deinde subjicitur: *Et ad munera ejus*, quoniam voluntate propensa, & amore erga Deum eximio, quæ per medullam, & adipem significari solent, suum munus cumulavit: quod

Eleemosyna melior, quæ ex eo, quod nobis deest erogatur. Luc. 21.

Mar. 12.

Opera misericordiæ Deiparæ ex quadruplici capite Deo gratissima

Leuit. 2.

Psal. 65.

Genes. 4.
Hebr. 11.

ad umbrare visus est, cum de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum Genes. 4. sacrificium obtulit. Quo circa, & ab Apostolo Hebr. 11. Abel plurimam hostiam obtulisse, quam Cain scribitur.

Christus propter nos egens factus est. 2. Cor. 8.

Secundò, hanc misericordiam in maximè egentem, ac præ omnibus dignum conculit, in Christum scilicet pauperem, & simul Deum; quippe qui cum dives esset 2. Corin. 8. Pro nobis egens factus, ut sua inopia nos divites essemus: hinc in sordenti stabulo natus, in vili præsepio reclinatus, & in morte in alieno sepulchro tumulatus, & dum viveret Matth. 23. de se ipse dicebat: *Vulpes foveas habent, & volucres caeli nidos; filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet.* & Luc. 8. Memorantur præ illa mulieres, quæ ministrabant ei de facultatibus suis. Quo circa huius pauperis tantis quam pro nobis spontè suscepit, gratiam memoriam

Matth. 23.

Luc. 8.

Thren. 3.
August. 17.
Psalm. 102.

exigit Thren. 3. Recordare, inquit, paupertatis, & transgressionis meæ. & Augustinus titulum Psalm. 102. qui est Oratio Pauperis, de Christo interpretatur. Et quemadmodum peccatum Judæorum, qui Christum occiderunt, fuit maximum in genere suo propter dignitatem personæ ex sancto Thoma tertia parte quæst. 47. articulo 6. qui artic. 5. ad 3. ait: *Iudæos etiam si habuerint ignorantiam affectatam, peccasse, non solum hominis Christi, sed tanquam Dei crucifixo: sic S. Thomas: ita opera pietatis, & beneficentiæ erga Christi personam erant maximi valoris in Virgine, quia ex perfecta cognitione, & amore illius personæ operabatur.*

S. Thom.

Obsequiū
a Christi
personæ
magni
meriti.
Tob. 12.

10. Tertio, Deipara omni misericordiæ opera, ut ex dictis patet, cum Christo cumulatissimè, atque efficacissimè exercuit, quin etiam se, suæque omnia Christi obsequio addixit. Quod si Tobias tanti faciebat filium suum à sancto Raphaelè saluum, atque in columen deductum, & cum uxore, ac diuitiis reductum, id quod paucis diebus peregit, quid de sanctissima Virgine existimabimus, quæ tam diu Christum primum infantem, deinde etiam grandiozem factum, temper est comitata, eique diligentissimè ministravit? Et quia tantum hospitem dignissimo in terris loco excepit, in utero scilicet suo, ideo ab eodem filio vicissim nobilissimo in Cœlis loco est collocata. Ita Damascenus oratione secunda de damnatione: *Ognus erat, inquit, eam, quæ Deum*

Damasc.

Verbum ventris sui hospitio exceperat, in divinitus sui tabernaculis collocari: & quemadmodum Dominus se in his, quæ Patris sui essent verjari oportere dicebat, sic quoque Mater in filii sui palatii esse conveniebat, hoc est in domo Domini. Et in avvis domus Dei nostri, ita Damascenus. Nec in terris (inquit Bernardus sermone primo de Bernardi Allusionatione) locus dignior veri virginis Templo, in quo filium Dei Maria suscepit: nec in Cœlis Regali solo, in quo Marianus hodie Maria filius solimani, felix nimirum utraque susceptio, ineffabilis utraque, quæ utraque inexcogitabilis est, sic Bernardus.

Quarto, hæc omnia filio suo pauperulo, & peregrino non tantum ex superfluo, verum etiam ex sibi necessariis impendit: nam ex purissimis suis sanguinibus ei corporis tunicam contexit, in uteri suo gremio illum est hospitata, eumque lacte suo cibavit, & aluit, eique in reliqua vita sedulo ministravit, hoc elegantè Methodius in hypapantem agens cum Virgine: *Tu, inquit, Deo alioquin nulli us res malignis, carnem, quam non habebat dedisti: quo inquam) hæc ratione omnipotens, id quod esse dignatus est, homo videlicet verè apparet, quid hoc illustris? quid sublimius quæ cælum, & terram implet, cuius præerea sunt omnia quæcumque moventur, atque subsistunt, is tu factus est indignus, tu enim amabilem incarnationem, quam aliquando non habui, Deo in unam dedisti. & mox: Euge Euge Mater Dei, & Ancilla, Euge euge, quæ debitorum illum habes, qui omnibus mutuat: Deo namque unius: si debemus, tibi verò etiam ille debet. hæc Methodius.*

Et quemadmodum ipsa de suis purissimis sanguinibus filium Dei vestivit, ita vicissim in gloria vestitur ab eo. Bernardus sermone Signum magnum, agens quomodo B. Virgo sole amicta apparuit Apocalyp. 12. *Quam facta militaris, inquit, et facta es Domina, quam proxima, imò quam intima fieri meruisti, quoniam invenisti gratiam apud Deum? in te mater. & in te eo, & vestis eum? & vestis ab eo, v. si. eum substantiæ carnis, & vestis ille te gloria juæ navesstatis, vestis solem, & solo ipsa vestis. & mox: Denique, & coronatus sum, & vicissim ab eo merui coronari: hæc Bernardus.*

Sed totum hoc claudamus ijs, quæ ponit sancta Brigitta in revelationibus suis in sermone Angelico, quæ Angelus sanctæ Brigittæ dictasse sibi dicitur cap. 21. ubi puichè de præmio

Bernard

B. Virgo præcipue Christum exarsit

Method

Bernard

Apoc. 12.

S. Brigittæ

premio Virginis dignissimo in hanc sententiam sic habet: Quia, inquit, ipsa veritas, qui est Dei, & Virginis filius omnibus consuuit, bonum etiam pro malo retribuere: quanto bonis per se ipsum credentibus est ipse Deus bonorum operum fautores remunerare? & quia per suum Evangelium pro quolibet bono opere centuplum reddere promittit, quis excogitare poterit, quantis preciorum sublimitate donis, suam reuerentissimam Matrem uisaueris, qua nec quidem minimum peccatum unquam commisit, cuius opera Deo gratissima non habent numerum? nam sicut in suis Virginis anima uoluntas omnium bonorum operum inchoatrix extitit, ita & ipsius honestissimum corpus ad operum perfectionem instrumentum aptissimum, & iugiter applicabile fuit. haec ibi de subicit: Corpus cum anima Virginis dignissima omni honore in Caelo fuisse glorificatum.

cap. 7. Quid mirum, inquit, si latissimam, & plenam, & superplenam habeat in Regno, qua gratiam plenam, & superplenam habuit in exilio? quid mirum, si tam in Caelo, quam in mundo eius plenitudo super omnem creaturam sit, de cuius plenitudine non omnis creatura uiret? Ita Bonauentura.

Quinto, & tangitur à sancto Ambrosio de institut. Virgin. capit. 6. ut mox dicemus; & à sancto Bernardino Senensi tom. 3. lib. 1. de uirginitate gloriose nomine Mariae artic. 2. cap. 1. In illius corruptio proximum facit esse Deo lapient. 6. quare Apocalyp. 14. Centum quadraginta quatuor milia, qui cum mulieribus non sunt corrupti, & uirgines sunt, sequuntur Agnum uisum quocumque uerit. Sed sanctissima Deipara est uirgo uirginum, uirginitatis magistra, ut loquitur Ambrosius, uirginitatem que uiam sine exemplo uoto Deo consecrauit. Et quidem

Quarto, Perfectio uisionis beatitudinis, in qua essentialis nostra beatitudo est posita ex Theologorum sententia in prima parte questionis 12. artic. sexto respondet magnitudinem charitatis, & gratiae gratum facientis, quibus praedita fuit anima in hac uita, ex gratia etiam oritur puritas, & munditia cordis, de qua Mat. 5. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum uidebunt. etiam bona futura patriae praeparauit Deus diligentibus se, quibus omnia cooperantur in bonum, iuxta illud 1. Cor. 2. Oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, qua praeparauit Deus his, qui diligunt illum. Sed uirginis gratia, charitas, & puritas praeter ceteris omnibus puris creaturis fuit in gradu intensissimo, ut omnes fatentur, & nos de uirginis gratia, & puritate supra egimus capit. 6. & adhuc capite sequenti, & cap. 29. agemus, & de eius eximia charitate fusius capit. 9. disseruimus. Ergo uirgo praeter unquam in beatitudine altissimo loco est sublimata. De hoc audiamus Bernardum sermone de Assumptione: Christus, inquit, generationem & Mariae Assumptionem quis enarrabit? qui in eam in gratia in terris adeptus est praeter ceteris, tantum in caelis obtinet gloria singulari. Quod si oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, qua praeparauit Deus diligentibus se, quod praeparauit genti se, & quod omnibus effectum diligentibus praeter omnibus quis loquatur? Ita Bernardus. Bonauentura in speculo beatae uir-

ginitatis, & plurimae Psal. 44. sed post eam: Cum ergo uirgo (inquit sanctus Bernardus in loco citato) sit incorruptissima, quippe qua mater est inchoatrix, et in gloria filio uicissima. imò Ambrosius loco citato ex primo amplissimo uirginibus promisso, quod matrem Dei debebat praecipue accipere, colligit Deiparae uirginitatem: Et qua, inquit, esset, cui matris, quam Matri Dominus meritum reponeret, praemium reseruaret? nulli enim uertiora, quam uirginitate deputatae munerata, sicut scriptura nos docet, sic enim per Isaiam Dominus loquitur est. Nec dicat spado, quia ego sum lignum aridum, haec dicit Dominus spado, quicunque custodierint precepta mea, & elegerint, quae ego uolo, & amplectentur testamentum meum, dabo illis in domo mea, & in muro meo locum nominatum, meliorum filijs, & filiabus, nomen aeternum dabo illis, & non deficiet, alius promittit, ut non deficiat, Matrem suam deficere patiebatur? sed non deficit Maria, non deficit uirginitas magistra. Ita Ambrosius, & Bernardus homil. 2. super missus est. Nouum, inquit, cantuum illud, quod solus dicitur in Regno Dei cantari uirginibus, ipsam uirginum Regnam cum ceteris, in d. primum inserere ceteras esse canitram, nemo est, qui ambigat haec Bernardus & Sophronius de Assumptione uirginis: Si qualibet uirginitas tantum erigatur, ut Angelus comparetur, multo magis beata & gloriosa Maria, quae singulari commendatur privilegio, & immenso alicatur meriti-

Psal. 44. S. Bernardus. Ambrosius. Virginitas. Ambrosius. Virginitas. Bernardus. Sophronius.

monio, Cæterum de Virginis intemerata virginitate plenius agemus cap. 32.

Cap. 32. Sexto, verissima est illa sententia à Salvatore nostro variis occasionibus toties inculcata Matth. 23. Luc. 14. & 18. *Qui se humiliat, exaltabitur.* & Matth. 18. *Quicumque humiliaverit se sicut paruulus iste, hic maior est in regno Cælorum.* & cap. 20. *Qui voluerit inter vos primus esse, erit vester minister.* sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare: quibus consonant verba illa Deiparæ in suo Cantico. *Es exaltatus humiles.* Quocirca Christus Dominus, ut hanc doctrinam hominibus pernecessariam impensius commendaret in vltima cœna, etiã sibi tot, tantaque sibi essent facienda, & dicenda, quæ sacri Euangelistæ & præsertim sanctus Ioannes litteris consignarunt, sciens tamen te humano generi ad imitandum humilitatis exemplum carnem sumpsisse, illud summæ humilitatis exemplum nobis relinquere voluit, dum positus vestimentis præcinxit se linteo, & discipulorum pedes, ipsius etiã Iudæ manibus suis, in quas omnia ei Pater dederat, lauare, & linteo extergere non est dedignatus.

Philip. 2. apostolus quoque Philipp. 2. ut gradus, quibus Christus ad exaltationem sui nominis peruenit, nobis proponeret: *Humiliatus, inquit, semetipsum factus obediens usque ad mortem mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum & donauit illi nomen, quod est super omne nomen & Dauid Psalmo 109. de Christo agens: De torrente in via bibit, Propterea exaltabit caput.* Ex his omnib. rectè colligimus humilitatem causam esse exaltationis.

Humilitas Virginis maxima. At beata Virgo inter virtutes, quibus potissimum commendatur, humilitatè maximè excellit, ut patet ex iis, quæ mox dicemus; & ex iis, quæ copiosius capite 21. disseremus; ergo fuit maximè exaltata, hæc ratio est Ildesonsi, ut dicemus, Bernardi sermone de Aquæductu in Natiuitate Virginis, & sancti Bernardi tomo 3. sermone 1. de glorioso nomine Mariæ artic. 1. capit. 2. & sancti Antonij quarta parte tit. 25. cap. 20. § vltimo. De sua enim humilitate, & exaltatione ipsamet in Cantico: *Quia respexit, inquit, humilitatem ancilla sua, eccæ enim ex hoc beatam me dicant omnes generationes.* quod expendens Ildesonsus sermone secundo de Assumptione: *Virgo inquit, solam sibi vendicat humilitatem ancilla, quæ Mater Saluatoris ab*

Angelo veneratur: nec tamen eandem humilitatem à se aliquid esse dixit, sed quia Altissimus eam respexit, & acceptam sibi fecit, idè beatam me dicent omnes generationes, de quo hodie totus testis est mundus. hæc Ildesonsus. Idem sermone tertio, Magna promeruit præmia æternæ remunerationis, quia multum se humiliavit inter immensa æona, inter diuinitatis commercia, hodie à Domino multum exaltatur gloriosa, Denique idè Christus humilis ad humilem Virginem venit, quàm elegit, ut de tam profunda humilitate triumphum erigeret salutis, & exaltaret eam (ut canimus) etiam super choros Angelicos. sic ille. Bonauentura in Speculo capite sexto, hoc ipsum docet: *Nunquam, inquit, Virgo supra choros Angelorum sublimata ascendisset, nisi prius infra homines humiliata descendisset.*

Cæterum de profunda Deiparæ humilitate audiamus sanctum Bernardinum Senensem, reliqua enim de eius humilitate vberius cap. 21. persequemur. Sanctus Bernardinus Senensis tomo. 2. sermone 31. artic. 7. cap. 3. de Virginis profundissima humilitate agens, *Non est credendum, inquit, quod ad recipiendum filium Dei, in carne sua se existimaret dignam; nam gratia sanctificationis, quam in utero Mariæ accepit, quæ eam omni virtute repleuit sic à principio mentem eius in abyssu humilitatis fundauit; quod sicut nulla post filium Dei creatura tantum ascendit in gratia dignitatem, sic nec tantum descendit in abyssum humilitatis profunda: nec insuper alicui pura creatura in hoc sæculo est datum tantum degustare nihilum creatura, nec tantum se humiliare, & annihilare sub voluio diuina maiestatis.* & artic. 3. cap. 2. inter quinque arma interiora, quibus defendebatur Virgo, recenset humilitatem, *Quinto, inquit, assueti ei aspectus sua propria nihilitatis, eo quod continue habebat actualem relationem ad diuinam maiestatem, & ad suam nihilitatem: proinde in persona intellectus sui Prophetæ dicebat: Ad nihilum redactus sum, hæc sanctus Bernardinus. Quocirca sicuti Christus, quia humiliavit se infra omnes, exaltatus est super omnes, ita & Virgo sanctissima quæ secundum Christum maximè se humiliavit, atque deiecit, pariter & supra omnes secundum Christum est exaltata, de quo S. Brigitta in suis Reuelationibus in sermone Angelico capite 2. Verba sunt Angeli, *Quia inter omnes Angelos, & homines ipsa Virgo inuicta**

est humillima, ideo super omnia, qua creata sunt, facta est sublimissima, omniumq; pulcherrima, atque ipsi Deo super omnes simillima. hæc in Revelationibus S. Brigittæ.

Septimò
quia præ
ceteris
plurima
pro Chri-
sto tolera-
vit aduer-
sa.
Rom. 8.
Pro Chri-
sto ex cha-
ritate pati
mensura
est gloria.
2. ad Thi-
mot. 2.
2. Cor. 1.
Philipp. 3.
Luc. 22.
Matth. 10.
Luc. 9.
Act. 14.
1. Pet. 4.
Luc. vit.
Psal. 109.
Philip. 2.
1. Pet. 21.

1. Septimò, medium certissimum perueniendi ad gloriam, quoniam ad magnum gloriæ cumulum, illud est, vt exemplo Christi Domini ex charitate plurima patiamur eius causa, quod vbiq; testantur diuina oracula: ideo enim ad Rom. 8. Quos præseruit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filii sui, vt sit ipse primogenitus in multis fratribus: & superior dixerat: Quod si filii & hæredes, hæredes quidem Dei, coheredes autem Christi, & statim adiecit: Si tamen compatimur, vt & conglorificemur, & 2. ad Thimot. 2. Si commorimur, & conuitemur 2. Cor. 1. Sciens quoniam sicut socii passionum estis, sic eritis, & consolationis. Ad Philipp. 3. omnia Apostolus detrimentum fecerat ad cognoscendum Christum, & virtutem resurrectionis eius, & societatem passionum illius configuratus morti illius: hæc enim societas passionum cum Christo reddidit nos socios cœlestium consolationum cum eodem, qui enim in bello, & tribulatione propior est Regi, congruum est, vt propior sit in triumpho, ac consolatione: quare Luc. 22. Vos estis, qui permanistis mecum in tentationibus meis, & ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus Regnum, vt edatis, & bibatis super mensam meam in Regno meo, & sedeat super Thronos iudicantes duodecim tribus Israel. & Matth. 10. de iis, qui pro Christi confessione non timent eos, qui occidunt corpus: Qui confitebitur, inquit, me coram hominibus, confitebor, & ego eum coram Patre meo: nam Luc. 9. Qui me erubuerit, & hunc filius hominis erubescet. Act. 14. Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in Regnum Dei 1. Pet. 4. Communicantes Christi passionibus gaudete, ut & in reuelatione gloria eius gaudeatis exultantes: si exprobramini in nomine Christi, beati eritis, quoniam quod est honoris, gloria, & virtutis Dei, & qui est eius spiritus super vos requiescat. Ideo ipse Christus Luc. ult. de te ipso: Oportebat pati Christum, & ita intrare in gloriam suam. & Psal. 109. De torrente (id est tribulationum) in via bibit, propterea exaltabit caput. & Philip. 2. Humiliatus semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & Deus exaltatus illum, & donauit illi nomē, quod est super omne nomen. Hinc est, quod Apoc. 21.

Angelus mensura est Ciuitatem cœlestem, scilicet Ierusalem, de arundine aurea, quia ea, quæ quis in terris patitur (quod per arundinem veluti per crucis baculum significatur) dummodo ex charitate, quæ per aurum intelligitur proficiantur, mensura sunt magnitudinis gloriæ in cœlo, ac proinde propinquitatis ad Christum, in cruce enim veluti in ampla mensa omnes serui Dei accumbunt, & quem locum in ea habent in præsentis vita, eundem habituri sunt in beatitudine, quod in Psal. 93. Propheta David significauit: Secundum multitudinem gloriæ, inquit, dolorum meorum in corde meo consolationes tua iustificauerunt animam meam; quod non in præsentis tantum, sed multo magis in futura vita experiemur. In hac portò crucis mensa primus ipse Christus, qui dolorum omnium omnes acerbitates exorbuit. Secunda filio proxima mater accubuit, & meritò, quæ enim primo maternitatis gradu prima numeretur, eadem apud filium proximo recepta est loco, non tantum vicinitate generis, verum etiam similitudine virtutis, propinquitate beneuolentiæ, societate doloris, remuneratione mercedis, confesso gloriæ: quare ex hoc capite inferre licet, & meritum eius incomprehensibile, & præstantiam in gloria singularem, atque adeo præ cæteris vicinitatem cum Christo summam. Ad hoc etiam spectant ea omnia, quæ superioribus capitibus disseruimus de gladio doloris, qui animam Deiparæ in Christi passione pertransit, alii enim fugientibus, vel longè stantibus ipsa: Stabat iuxta crucem Iesu. Quare in ferculo Salomonis, quod typum fuisse Virginis dixi cap. 5. Alcenus erat purpureus, nimium, quia per multas tribulationes ad sublimitatem suæ gloriæ conscendit. Hinc est quod Genes. 7. de Arca Noe sic legimus, Multiplicata sunt Aqua, & eleuauerunt Arcam in sublimē; quoniam aquæ tribulationum sublimauerunt, & illustriorem reddiderunt Deiparam per Arcam Noe (in qua saluatum est genus humanum) rectè significatam: quemadmodum cap. 16. dicemus, quæ tandem post diluuium Genes. 8. requieuit super montes Armenia, qui sunt miræ altitudinis, & significant ordines Angelorum, super quos Deipara post præsentis vitæ diluuium fuit collocata: neque id mirum esse debet, cum fundamenta etiam, seu initia beatæ Virginis in vertice montium, id est, supra om-

Psalm. 93.

Ioan. 19.

Cant. 2.

Genes. 7.

Cap. 16.

Genes. 8.

107

Damasc. Hanc Angelos fuerint, ut cap. 4. probauimus. Ad-
dam & illud Damasceni oratione 1. de dormi-
tatione, inquit, eam qua filium suum confite-
xerat in cruce, gladiumque, quam paruenio effuge-
rat, pectore tunc exceperat. ipsum rursus Patri
considentem spectare. Idem orat. 1. de dormi-
tatione, inquit, anima in manu Dei sunt, an
non ipsa multo magis in filij, ac Dei sui manus
animam commendauit?

Sap. 2. Ex his igitur, quæ hactenus differuimus
perspicuum apparet Virginis in cœlesti glori-
a propinquitatem cum filio esse maximam:
quæ enim in terris per carnis participatio-
nem, quam ex suis castissimis uisceribus ac-
cepit per morum, & virtutum similitudi-
nem, atque conformitatem, per eandem
communicationem passionum vicinissima
illi fore, quid ni etiam in vicinissima per vi-
sionem beatificam in cœlesti gloria? quod ap-
positissima similitudine explicatur Apocalyp.
12. cum dicitur amicta sole; etenim, ut rectè
S. Antoni. an. in aduertit sanctus Antoninus 4. part. tit.
15. cap. 20 § 1. Sancti comparantur stellis,
comparan-
tur. Virgo
verò ipso
sole vesti-
tur. **Apoc. 12.**
ita dicitur vestita ipso sole, ut ostendatur prami-
um eius excellentissimum, ut sicut nihil propin-
quius, & coniunctius corpori, quam vestitus e-
ius, ita nihil propinquius gloria Christi, quam
gloria, & primum beata Maria: & aptè, quia si-
cut ipsa vestit solem ipsum in mundo Dei filium
carne sua secundum Ezech. 32. Solem nube re-
gam: sic ipse eam in Cœlo vestit sole excessiua
gloria hæc sanctus Antoninus. Quæ etiam est
S. Bernard. ratio sancti Bernardi in tomo 3. sermone 1. de
nomine glorioso Mariæ art. 1. cap. 2. & Ber-
nardus sermone Signum magnum, Mulier, in-
quit, amicta sole, planè amicta lumine tanquam
vestimento. & iterum: Miraris, inquit, amictam
sole mulierem, magna siquidem familiaritas, sed
mira omnino vicinitas solis, & mulieris. Quod
autem in diuinis litteris intima aliquorum
vicinitas similitudine vestis, qua quis in-
duitur, exprimi solet ex Psalmo 108. faci-
lè colligitur, ubi arctissima maledictionis
cum peccatore conjunctio explicatur illis
verbis: Es induit maledictionem sicut vesti-
mentum, & mox: Fuit ei sicut vestimentum, quo
operitur, & sicut zona, qua semper præcingi-
tur.

Hanc Virginis sanctissimæ cum Christo
vicinitatem colligere licet ex occurru offi-
ciosissimo, quo Christus, & cœlestis Coria
vniuersa ascendenti in Cœlum Deiparæ ob-
uiam processit, & magna cum pompa de-
duxit ad Thronum suum, quod præfigura-
tum legimus 3. Regum 8. in templo Salomo-
nis in Arca: Intulerunt, inquit, Sacerdotes ar-
cam fœderis Domini in locum suum, in ora-
culum templi, in sanctum sanctorum subier alas
Cherubim. Hunc locum glorificationi Virgi-
nis accommodat Damascenus orat. 2. de
dorm. Christus, inquit, nouus Salomon Princeps
paci, congregatis Angelis, & in terra Apostolorum
cum alijs sanctis Ierosolyma degenibus, ob re-
quiem spirituales arca sua, id est, Virginis sua
genitricis animam quidem eius in sancta sanctorum,
in exemplaria, inquam, vera, & cœlestia per
Angelos introducti, subq; animalium quatuor
formis stantium alis collocat, suoque ipsius solis
in interioribus uisceribus parte sistit, quo præcursor
ipse Christus corporeo modo ingressus est. corpus
autem Apostolorum manibus portatur ad Getse-
mane tertio die resuscitatum. hæc ex Da-
masceno: similiter & Bonauentura in speculo Bonauent.
de B. Virgine cap. 9. eundem explicat. & san. S. Bernard.
ctus Bernardinus tomo 3. serm. 11. art. 2. in hac
assumptione Virginis impletum est, inquit, quod
2. Regum 6. de Dauid dictum est, quod adduxit 2. Reg. 6.
Arcam Domini, & erant cum Dauid septem
chori, scilicet, beatorum spirituum, Prophetarum
Apostolorum, qui iam transierant, Martyrum,
Confessorum, atque Virginum, ut impleatur in
Virgine, quod Eccles. 24. scriptum est, in plenitu-
dine sanctorum detentio mea. & mox hanc Vir-
ginis gloriam figuratam uult 3. Regum 2. cum 3. Reg. 1.
Salomon matris Thronum ad dexteram
suam collocauit: Vbi contemplare, inquit,
altissimam Mariæ sublimationem, & immedia-
tissimam coniunctionem, quia postius est Thro-
nus Mariæ, & sedit ad dexteram filii, hæc ex S.
Bernardino.

16. Hinc est, quod Petrus Damianus ser-
mone de Assumptione hæc expendens ali-
quid gloriosius in Virginis Assumptione,
quàm in Christi Ascensione demonstrati
affirmat: At tolle, inquit, oculos ad Assumptio-
nem Virginis, & salua maiestate filii inuenies oc-
cursum huius pompa non mediocriter digni-
tatem: soli quippe Angeli Redemptori occurrere po-
tuerunt: Mater uero Cœlorum palatia penetrante Assum-
ptio: filius ipse cum totis curiæ tantum Angelorum, quàm
Iuliorum

Pompa
lebris qua
Virgo est
deducta
in celum
3 Reg. 8.
B. Virgo
dignissimo
loco in in
lo colloca-
ta.
Damasc.
Hæc 9.
Iuliof.
2. Re.
Bonauent.
S. Bernard.
Eccles. 24.
3. Reg. 1.
Pet. Dam.
S. Bern.
digniss.

gaur, qua
in Ascen-
sione.
S. Bernar-
dinus.
2. ubi ait hoc mystice figuratum 3. Regum 2.
cum Salomon venienti ad se Matri occurrit,
eamque adoravit, de quo fusius c. 6. dicemus.

Gerfon.
Adit & Gerfon super Magnificat, que citat
Raulinus tomo 2. de Sanctis sermone 45:
Pio creditur Dei privilegio in Virginia Assumptio-
ne evacuatum esse purgatorium, dum enim prin-
ceps coronatur, aperiantur carceres, quanto magis
in coronatione Desipara. & Ildefonsus ser. 1. de
Assumpt. Vidi, inquit, Ierusalem descendere
de celo a Deo ornata auro mundo, & lapidi-
bus preciosis intextam. Quo profecto hodie decora-
ta ideo descendit ut Regnum mundi Beati scilicet
Mariam secum eveheret ad sublimia, & colloca-
ret in Throno Regni, & mox: Quod si David una
cum omnipopulo dignum duxit Arcam veteris is-
taementi cum tanto honore prosequi, ut scriptura
testatur: multo religiosus est hanc dignis laudi-
bus commendari. Ascendit David, & omnis po-
pulus cum eo, ut ferrent Arcam Dei, super quam
in vocatum est nomen Domini exercituum, seden-
tis super Cherubim, & David, & omnis populus
lutebant coram Domino omni virtute in canti-
ca, cytharis & Psalteriis, tympanis & sistris cum
cymbalis & tubis. Rogo si in figura officiosissime
tanta confertur gloria: quia hodie ante beatam
Virginem quando illa in caestem Ierusalem eve-
hitur: quantum exercitus Sanctorum præcurrit cu
hymnis & canticis que nimirum Virgo, ac si ar-
ca hodie de captivitate huius seculi Angelorum
exequis glorificata reducit, non in Ierusalem,
quam deoxxi vel vastavit Chaldaorum exercitus
sed in illa veram, & caestem quam fundavit
Deus & non homo, collocatur. haectenus Ildefo-
sus.

2. Reg. 6.
7 Hinc Deiparæ exaltationis figura præcef-
sit in Esther, qua lib Esther cap. 2. sic legimus:
Ducta est, inquit, ad cubiculum Regis Assueri, &
adamauit eam Rex plus quam omnes mulieres,
habuitque gratiam & misericordiam coram eo, &
posuit adadema Regni in capite eius, secutque eam
regnare. hæc ibi. De qua eleganter S. Bern. to. 3.
conc. 11. art. 2. cap. 2. agens de Assumptione:
Tunc, inquit, Beati: Vigo quasi altera Esther de
triclinio foeminarum, id est, de Ecclesia militan-
te adducta, & per totam militiam caestis exer-
citus ad cubiculum Assueri, scilicet summi Dei, ita
ut illi non conveniat propheticum illud, Tenuisti
manum meam, & in voluntate tua deduxisti

me, & cum gloria suscepisti me. Quod hodie ve-
re fuit completum, quando omnes Cæli Civis
viderunt eam ascendentem, & delictis divine-
rum amplexuum affluentem, inmixtam super di-
lectum suum. hæc S. Bernardus, Merito igitur
canit Ecclesia, ut testatur Ildefonsus ser-
mone secundo de Assumptione. Maria Virgo
assumpta est ad atherum thalamum, in quo Rex
Regum stellato, omnino ineffabili, ut ait Ildefonsus,
sedes solo. Damascenus oratione 1. de dormit.
Non ut Elias, inquit, in Cælum ascendisti, neque
ut Paulus ad tertium usque Cælum subiecta es,
verum usque ad regiam filij tui Thronum perve-
nisti, perspicue enim, ac late conspicans, & cum
magna, atque inenarrabili quadam libertate as-
stans Angelis, atque omnibus mundo sublimiori-
bus virtutibus arcana quadam, atque omni di-
cendi facultate superior lassia. Idem supra: O
præclarissimum, inquit, excelsum, qui hoc tibi af-
fore, ut cum Deo præsens sis. Nā cum omnibus quo-
quo alijs numine divino affatis Dei famulus istud
divino munere concessum sit, ut infinitum tamen
Dei seruiorius, ac matris di. crimen est. hæc Da-
mascenus. & Ildefonsus ser. 1. de Assumptione:
Dominus Iesus, inquit, Matrem secum in Throno
regni collocavit, & in immortalitatis gloriam eam
transposuit, ac super choros Angelorum super so-
lemniter exiit, sic ille Ildefonsus sermone 1. de
Assumptione: Idcirco huius Virginis animam
Dominum magnificans glorificemus, quam
hodie Paradisus exceptis gaudens, quam Angele
cum laudibus prosequuntur, quam Apostolorum
chorus veneratur, quam Martyres candidati bea-
tificans, quā SS. Confessorum stelatus concelebrat
numerus, cui hodie SS. Virginum cum suis palmis
victoricibus exultanter occurrit exercitus. sic Il-
defonsus. & Bern. homil. 1. super missus est:
Nonne tuo, imò veritatis iudicio illa, qua Deum
habuit filium super omnes etiam choros exaltabi-
tur Angelorum? & Gabriel Biellect. 32. in can.
Missæ: Ad thronum, inquit, caestem intemerata
Virgo, & mater processit, atque in Regni solio
post Christum gloriosior residet sublimata. & An-
dreas Cretenf. de dorm. Virg. O Virgo Regina o-
mnis humana natura, qua habes non com-
parabilem cum alijs appellationem, qua excepto
Deo solo es omnibus altior.

Et reliqui quidem sancti magnum existi-
mant privilegium esse cum Domino, ita Apo-
stolus Phil. 1. Cupio dissolui, & esse cum Christo,
& 1. Theff. 4. Simul rapiemur cum illis in nu-
bibus

Psalm. 73:

Offic. Eccl.
Ildefonsus.

Damasc.

Ildefonsus

Bernard.
Damasc.

Gabriel.
Biel.

Andreas
Cretenfis

Charitas
familiari-
ter est cum
Virgine.
Philip. 1.
1. Theff. 4.

Luc. 1.

Esther. 5. 7.

bibus obviam Christo in aera, & sic semper cum Domino erimus: aut peculiare privilegium Virginis, quod Dominus esse dicitur cum ea, & ideo Angelus ad ipsam, Dominus tecum, quia peculiari familiaritate cum ipsa Christus agit, etiam in gloria cuius figura cernitur in Esther apud quam Rex ipse Assuerus, qui alios magnificentissimo convivio exceperat epulari semel atque iterum voluit invitatus ab ea, ubi à Rege audiuit: Quid petis ut detur tibi, & pro qua re postulas, etiamsi dimidiam partem Regni mei petieris, impetrabis.

Denique ut c. 6. ostendimus, B. V. supra omnes sanctos facit chorum separatum, plus sola habet gloriæ, quam omnes Angeli, & Sancti simul, quod rationibus & auctoritatibus confirmavimus: videt etiam omnia, quæ Deus novit scientia visionis; exceptis ijs solum, quæ ad interitus Christi Domini cogitationes spectant, ut ibidem dicebamus. de diademate quoque regio quo est exornata in cælis habes in eod. c. 6. Quæ omnia immensitatem gloriæ Virginis, ac per consequens maximam cum Christo vicinitatem indicant: quod ipsum eius precibus, & meritis aliquando nobis in cœlesti patriâ soram intueni liceat. Amen.

VIRGINIS DEIPARÆ AD EXCIPIENDUM Deum supernaturalis, eaq. amplissima præ aliis puris creaturæ capacitas.
CAP. XIII.

S. Thomas

Non ad quartæ sedis materialium proprietatē spectat, figuram scilicet apertam & capacē ad excipiendum sedentem, quod in Throno Angel. vult S. Tho. inveniri, per præcipitiam qua aperti sunt ad Deum suscipiendum, eiq. famulandum: scimus in sanctissima etiã Virgine Dei throno amplissimo perfectè & hoc reperiri, etenim hujus Virginis corpus, & anima, ut dignum filii sui habitaculum effici mereatur à Patre æter. Spiritus S. cooperante, ut dicit Eccl. ita fuere præparata ut quem cæli capere non poterant, suo gremio complexit, & per antonomasiam Dei à cilla appelletur, quod nullum alium Dñm unquã habuerit, Deiq. voluntatem perfectè, cõstãterq. per fecerit, sed quia de hoc satis liquet, & alib. egi in præsentia circa Virgin. capacitatē maximã

explicandam immorabimur. Thom. opus. 8. Virgo, inquit, gratia plena fuit, non solum quantum ad boni operationem, & quantum ad malitiam vitiationem, sed etiam quantum ad redundantiam animæ ad carnem, vel corpus: Nam magnum est in sanctis habere tantum de gratia, quod sanctificet animam: sed anima beata Virginis ita fuit plena, quod ex ea refudit gratiam in carnem, ut de ipsa conciperet filium Dei, & ideo dicit Hugo de sancto Victore, quia in corde eius amor Spiritus sancti singulariter ardebat, ideo in carne eius mirabilia faciebat, in tantum, quod de ea nasceretur Deus, & homo. hæc S. Thomas. S. Iacob. in Liturgia cum Virgine loquens: Deus, inquit, nossem tuam ventrem latorem, ac ampliorum cœlis ipsi reddidit. S. Bernardus tom. 3. serm. 3. de glorioso nomine Mariæ art. 2. cap. 1. Merito, inquit, B. Virgo ait, Gyrum Cæli circumtulit; ex hoc enim Bernardus in quodam sermone clamans ait: O venter capax cœlis, diffusor terris, latior elementis, qui illum continere valuit, quem totus mundus comprehendere non potuit, & qui tribus digitis molem terræ appendit. hæc S. Bernardus. Gregorius quoque Nyssenus pulchrè in oratione de Natali Domini asserit B. Virginis non tantum animam, sed etiam carnem Spiritus sancti habitaculum fuisse. O beatum, inquit, uterum illum, qui bonitas præstantia ad se animi traxit bona. In reliquis enim omnibus vix animus purus, Spiritus sancti præsentiam capit, hic autem caro sic Spiritus sancti receptaculum. Epiphanius, serm. de laud. Deiparæ: O uterum, inquit, impollutum, habentem circulum cœlorum, qui Deum incomprehensibilem, in se verò comprehensum portavit: O uterum cælo ampliorum, qui Deum in se non coarctavit: O uterum qui cœlum et septem circulis constans, & capax illis existis: O uterum septem cœlis sublimiorum, ac latiorum: O uterum, qui es octavum cœlum septem firmamentis latiorum. hæc Epiphanius, Chrysostomus in Liturgia: Hæc, inquit, animatum Dei templum est: hæc cœli, terræq. pariter domicilium. Hæc natura illius, qua comprehendendi non potest, amplissimum habitaculum. Idem in quodam sermone. Hæc sola cœlum, ac terram superavit. Georgius Nicomediensis orat. de Præsent. Virg. Oportebat, inquit, non in sanctis / anctorum tabernaculis, sed in ipso cœlo cœli in prima acate educari eam, qua his cõspicienda est lætor, & puritate antecelluit, & iterum. In Virgine, inquit, comprehensus est, qui comprehendendi non potest. Petrus Chrysologus serm. 142. Super,

Luc. 1.
B. Virgo
S. Maria pl.
na.
Hugo de
Villore.
S. Iacob.
B. V. vult
cœlus cap.
rior.
S. Bernard
Eccles. 2.
Bernard.
Pat. D.
Nyssenus.
3. A.
nion.
Epiphani.
Chrysost.
Georgius
Nicom.
Chrys.
Pres.
lras.